

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 291-КА
Дата 27.05.2026г.

Република България
Президент

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е
ОТ ИЛИЯНА ЙОТОВА
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
по конституционно дело № 7 от 2026 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Определение на Конституционния съд от 28.04.2026 г. президентът на Република България е конституиран като заинтересувана институция по к. д. № 7 от 2026 г. Делото е образувано по искане на Министерския съвет на Република България (МС) за установяване на противоконституционност на Решение на Народното събрание за задължаване на Министерския съвет да внесе в Народното събрание Проект на закон за ратифициране на присъединяването на Република България като държава основателка към Устава на Съвета за мира, създаден по инициатива на САЩ (Решението), прието от Народното събрание (НС) на 13.03.2026 г. (обн., ДВ, бр. 28 от 2026 г.).

С това свое решение Народното събрание задължава, от една страна, Министерския съвет да внесе в Народното събрание проект на Закон за ратифициране на присъединяването (а не на Споразумението за присъединяване) на Република България като държава основателка към Устава на Съвета за мира, създаден по инициатива на САЩ, а от друга - министъра на външните работи да обнародва в

„Държавен вестник“ приетия закон за ратификация в 15-дневен срок от датата на влизането му в сила.

Намирам оспорвания акт за противоконституционен по следните съображения:

Правомощието на Народното събрание да ратифицира и денонсира международни договори е конституционно регламентирано както по форма, така и по съдържание. Народното събрание осъществява това свое правомощие чрез приемане на закон (*арг. чл. 85, ал. 1, изр. 1, чл. 22, ал. 2, във вр. с чл. 84, т. 1 от Конституцията*). Дали ще одобри обвързването на България по сключен международен договор е преценка единствено на Народното събрание, когато то е сезирано с внесен проект на закон за неговата ратификация от субект, който разполага и е упражнил правото си на законодателна инициатива (*чл. 87, ал. 1 от Конституцията*).

С разпоредбата на чл. 87, ал. 1 Конституцията на Република България предоставя правото на законодателна инициатива на субекти, които в рамките на своята конституционна компетентност имат право на преценка дали да упражнят това право или не. Задължаването от страна на Народното събрание на Министерския съвет да упражни законодателната си инициатива и да внесе в Народното събрание проект на ратификационен закон представлява опит за ограничаване на самостоятелно правомощие на Министерския съвет в рамките на законодателния процес. В парламентарния модел на управление нито народните представители, нито правителството са подчинени на парламента при упражняване на правото на законодателна инициатива.

Като задължава МС да упражни правото си на законодателна инициатива по конкретен въпрос, Народното събрание също така е лишил от съдържание предвидения в Конституцията същински парламентарен дебат, доколкото е изразил волята си по обсъждания въпрос предварително. Така, доколкото предпоставя развитието и изхода на законодателния процес по приемането на ратификационния закон, приетото решение на още едно основание остава извън конституционните стандарти.

Конституционният съд многократно е подчертавал, че принципите за разделение на властите и на правовата държава налагат намирането на онзи конституционен механизъм, който да позволи на законодателната власт да контролира изпълнителната, но без това да води до ограничаване на правомощия и до блокиране на възможностите за самостоятелни решения. [П]равителството е самостоятелна конституционна институция със своя собствена компетенция от общ характер, в която влизат широк

кръг от правомощия за регулиране и намеса във всички сфери на обществения живот[...] Именно изпълнението на законите от страна на органите на изпълнителната власт изисква „от една страна - строго спазване на конституционните и законовите разпоредби, и от друга - извършване на съответни действия на базата на самостоятелна, правносъобразна преценка“. (Решение на КС № 10 от 2021 г. по к.д. 8/2021 г.).

Ето защо намирам, че с оспорения в настоящото производство акт Народното събрание не само не зачита правото на законодателна инициатива на правителството, но и предрешава собственото си правомощие да изразява автономно волята си при приемане на законите, включително законите за ратификация.

На следващо място, всички закони, с изключение на законите за изменение и допълнение на Конституцията, се обнародват от държавния глава (чл. 98, т. 4, чл. 101, ал. 1, във вр. с чл. 88, ал. 3). С упражняване на правомощието на президента да обнародва законите се завършва сложния фактически състав, с чието осъществяване законът придобива силата на юридически акт и настъпват правните последици на ратификацията. Не са необходими други съображения - от конституционен или законов порядък, за да се стигне до извода, че конституционно нетърпим е всеки акт, който вменява на министъра на външните работи правомощието да обнародва приет от Народното събрание закон, включително закон за ратификация. От друга страна, изпълнението на приетото решение в тази му част би блокирало самото правомощие на парламента по ратификация съобразно чл. 85, ал. 1 от Конституцията, защото то не може да бъде осъществено докрай, ако ратификационният закон не бъде обнародван по конституционно предвидения ред.

Не на последно място, следва да бъде отбелязано, че обявяването на противоконституционността на решението на Народното събрание е необходимо, дори и да се приеме, че ефектът е единствено декларативен и политически. Текстът на решението, така както е прието и обнародвано, съдържа заявка за подмяна на правомощията на определени конституционни органи: на Министерския съвет - да осъществява самостоятелно правото на законодателна инициатива; на президента - да обнародва законите и на самото Народно събрание - да спазва конституционно установения ред за ратифициране на международни договори. Така, Решението противоречи на принципа на разделение на властите и на принципа на правовата държава, а оттам и на върховенството и прякото действие на Конституцията на Република България.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По изложените съображения, изразявам становище за противоконституционност на приетото от Народното събрание на 13.03.2026 г. Решение за задължаване на Министерския съвет да внесе в Народното събрание Проект на закон за ратифициране на присъединяването на Република България като държава основателка към Устава на Съвета за мира, създаден по инициатива на САЩ (*обн., ДВ, бр. 28 от 2026 г.*), поради противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 85, ал. 1, чл. 87, ал. 1 и чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България.

ИЛИЯНА ЙОТОВА
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ